

รูปแบบของปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พัชรภรณ์ มาสุวัตร์^{1*} ช่อเพชร เบ้าเงิน² สุรพล น้อยแสง³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาประสิทธิผลและปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในฝัน 2. วิเคราะห์องค์ประกอบของปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในฝัน 3. วิเคราะห์รูปแบบของปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในฝัน 4. ยืนยันรูปแบบของปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในฝัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ประสิทธิผลของโรงเรียนในฝัน ได้แก่ แหล่งเรียนรู้ การส่งเสริมสุขอนามัย ครู การบริหารจัดการ การพัฒนาทักษะชีวิต และนักเรียน ส่วนปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลโรงเรียนในฝัน คือ บรรยากาศองค์กร ภาวะผู้นำ วัฒนธรรมองค์กร โครงสร้างองค์กรและเทคโนโลยี
2. การวิเคราะห์องค์ประกอบ โดยใช้ค่า KMO ค่า Bartlett's Test ค่า Communalities และค่า Component Matrix ทุกองค์ประกอบเป็นไปตามเกณฑ์ แสดงว่าองค์ประกอบของทุกปัจจัยมีความเหมาะสม
3. การวิเคราะห์ปัจจัย ด้วยค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ทุกปัจจัยมีอิทธิพลทางตรง ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลทางอ้อม คือภาวะผู้นำ ส่งผ่านปัจจัยด้านโครงสร้างองค์กรและวัฒนธรรมองค์กร ทุกปัจจัยมีอิทธิพลรวมค่าสหสัมพันธ์ทุกคู่ยกกำลังสอง (R^2) คิดเป็นร้อยละ 85
4. รูปแบบของปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในฝัน จากการสนทนากลุ่มได้รับการยืนยันความเป็นไปได้

คำสำคัญ : ประสิทธิผลของโรงเรียนในฝัน ปัจจัยเชิงสาเหตุ โรงเรียนในฝัน

¹นักศึกษาลัทธิสุตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

จังหวัดปทุมธานี e-mail: pajjarapo@hotmail.com

²อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์จังหวัดปทุมธานี e-mail: chopetch_2011@hotmail.com

³อดีตผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 จังหวัดสระแก้ว e-mail: dr.suraphon@hotmail.com

* ผู้นิพนธ์หลัก e-mail : pajjarapo@hotmail.com

THE MODEL OF CAUSAL FACTORS THAT INFLUENCE THE EFFECTIVENESS OF LAB SCHOOL UNDER OFFICE OF THE BASIC EDUCATION COMMISSION

Pacharaporn Masuwat^{1*} Chopetch Boutngern² Suraphon Noisang³

Abstract

The objectives of this research were 1. to study efficiency and the causal factors that influence the effectiveness in the lab school, 2. to analyze the composition of the factors that influence the effectiveness of the lab school, 3. to analyze the model of causal factors that influence the effectiveness of the lab school, 4. to confirm the model of causal factors that influence the effectiveness of the lab school

The results were as follow:

1. Effectiveness of the lab school were learning resources, health promotion, teachers, management, the effectiveness life skills program and students. Causal of Factors that Effectiveness of lab school were organizational climate, leadership, organizational culture, organizational structure and technology.

2. Analysis by the KMO, the Bartett's Test, the Communalities and Component Matrix. According to the criteria set all of the components. That were a factor in all the right elements.

3. Analysis with factor loading, the Direct Effect were influence of all the factors. The Indirect Effect was leadership by transmission that organizational structure and organizational culture. The Total Effect were influence of all the factors too. And the Squared Multiple Correlation (R^2) accounted for 85 percent.

4. The Focus Group to confirm, The model of causal factors that influence the effectiveness of lab school was a possibility.

Keywords : The effectiveness of Lab School, Causal of factors, Lab School

¹Doctor of Education Program in Educational Administration, Valaya Alongkorn Rajabhat University Under The Royal Patronage, e-mail: pajjarapo@hotmail.com

²Teacher of Education Program in Educational Administration, Valaya Alongkorn Rajabhat University Under The Royal Patronage, e-mail: chopetch_2011@hotmail.com

³Director of Sakaeo Primary Educational Service Area office1, Sakaeo Primary Educational Service Area office1, Sakaeo province, e-mail: suraphon@hotmail.com

*Corresponding author, email: : pajjarapo@hotmail.com

บทนำ

การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 มีวัตถุประสงค์ให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ มีสติรู้ทัน มีปัญญารู้คิด มีสมรรถนะและมีคุณธรรม รับผิดชอบต่อครอบครัว ประเทศ และเป็นพลเมืองดีของโลก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553) ด้วยการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้อย่างเป็นระบบใน 3 ประเด็นหลัก คือ 1) การพัฒนาคุณภาพ มาตรฐานการศึกษาและการเรียนรู้ของคนไทย 2) การเพิ่มโอกาสทางการศึกษา การเรียนรู้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ และ 3) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคมในการบริหารและการจัดการ (กัญนิภา พรหมณ์พิทักษ์, 2554)

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 หมวด 1 มาตรา 8 การจัดการศึกษา 1) เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน 2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และ 3) การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง และหมวด 2 มาตรา 10 การจัดการศึกษา ต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษา(ราชกิจจานุเบกษา, 2553) ซึ่งสอดคล้องโครงการโรงเรียนในฝัน เกิดขึ้นในวันที่ 22 เมษายน 2546 ภายใต้นโยบายการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ให้มีโรงเรียนดี มีมาตรฐานกระจายอยู่ทุกอำเภอทั่วประเทศไทย เพื่อสร้างโอกาสให้กับเด็กไทยได้เรียนในโรงเรียนดี ใกล้บ้าน การดำเนินงานโรงเรียนในฝัน เป็นโครงการที่ทำให้เห็นเส้นทางการปฏิรูปการศึกษา มีส่วนผลักดันให้มีจุดเปลี่ยนในวงการศึกษไทยที่สำคัญหลายประการ เพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษา มีสถานที่เรียนรู้รองรับความเจริญเติบโตและช่วยประเทศชาติได้ในโอกาสต่อไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2556)

จากการประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียนในฝันใน 5 ภูมิภาค ด้วยงานวิจัย เรื่อง การศึกษาภาพความสำเร็จโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน รุ่น 1-2 ปี ผลการวิจัยพบว่า ภาคกลางผลสำเร็จและคุณภาพด้านปัจจัยอยู่ในระดับมาก (กิตติ กลสินธราและคณะ, 2553) ภาคเหนือ ภาคตะวันออกและภาคใต้ อยู่ในระดับปานกลาง (พิสมร วิทยุฉิมและคณะ, 2553 และ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553) สำหรับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านปัจจัย ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด (ไพศาล ศรีสำราญ และคณะ, 2553)

จากการศึกษาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบของปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้ได้องค์ความรู้ใหม่ของปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในฝัน ไปเป็นแนวทางการพัฒนาโรงเรียนในฝันต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิผลและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลในการดำเนินงานของโรงเรียนในฝัน
2. เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในฝัน
3. เพื่อวิเคราะห์รูปแบบของปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในฝัน
4. เพื่อยืนยันรูปแบบของปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในฝัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยขอเสนอวิธีการดำเนินการวิจัย 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาประสิทธิผลและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในฝัน

1. ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. สัมภาษณ์ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนในฝัน
3. นำข้อมูลที่ได้จากข้อ 1 และ ข้อ 2 สรุปเป็นประสิทธิผลและปัจจัยของโรงเรียนในฝัน

ผู้ให้ข้อมูลได้แก่ ผู้ที่เกี่ยวข้องด้านนโยบาย นักวิชาการ และผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับโรงเรียนในฝัน มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก หรือมีวิทยฐานะเชี่ยวชาญขึ้นไป ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 9 คน

เครื่องมือได้แก่ แบบสัมภาษณ์ หาคุนภาพเครื่องมือ โดยวิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เลือกใช้ข้อที่มีผลมากกว่า 0.50 ขึ้นไป สถิติที่ใช้ ได้แก่ ความถี่

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์องค์ประกอบของประสิทธิผลและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในฝัน โดยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis : EFA)

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูโรงเรียนในฝัน รวมทั้งสิ้น 13,085 คน เป็นผู้บริหารจำนวน 2,617 คน ข้าราชการครูผู้รับผิดชอบกลุ่มงานหลัก จำนวน 10,468 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูโรงเรียนในฝัน รวม 375 คน แบ่งเป็นผู้บริหารจำนวน 75 คน ครูผู้รับผิดชอบกลุ่มงานหลัก จำนวน 300 คน โดยกำหนดจากตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling)

เครื่องมือได้แก่ แบบสอบถาม ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา โดยวิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เลือกใช้ข้อที่มีค่ามากกว่า 0.50 ขึ้นไป และการหาความเชื่อมั่น (Reliability) นำไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้ให้ข้อมูลที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .80 ขึ้นไป

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาารูปแบบของปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในฝัน โดยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis : CFA) และ การวิเคราะห์เส้นทางอิทธิพล (Path Analysis)

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูโรงเรียนในฝัน รวมทั้งสิ้น 13,085 คน เป็นผู้บริหาร จำนวน 2,617 คน ข้าราชการครูผู้รับผิดชอบกลุ่มงานหลัก จำนวน 10,468 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูโรงเรียนในฝัน รวม 375 คน เป็นผู้บริหารจำนวน 75 คน ครูผู้รับผิดชอบกลุ่มงานจำนวน 300 คน จากตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling)

เครื่องมือได้แก่ แบบสอบถาม ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยวิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เลือกใช้ข้อที่มีผลมากกว่า 0.50 ขึ้นไป และหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้ให้ข้อมูลที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .80 ขึ้นไป

ขั้นตอนที่ 4 ยืนยันรูปแบบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในฝัน โดยการสนทนากลุ่ม (Focus group)

ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ที่เกี่ยวข้องด้านนโยบาย นักวิชาการ ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับโรงเรียนในฝัน ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก หรือมีวิทยฐานะชำนาญการขึ้นไป จำนวน 9 คน ได้จากการเลือกแบบเจาะจง

วิธีวิเคราะห์ข้อมูล โดยการสรุปเนื้อหาจากข้อมูลและข้อเสนอแนะ ด้วยการหาค่าเฉลี่ย และความถี่

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิจัย ตามขั้นตอน จำนวน 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ประสิทธิภาพของโรงเรียนในฝัน(EN) ได้แก่ แหล่งเรียนรู้(EN3) การส่งเสริมสุขอนามัย(EN5) ครู(EN2) การบริหารจัดการ(EN6) การพัฒนาทักษะชีวิต(EN4) และนักเรียน(EN1) และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนในฝัน ได้แก่ บรรยากาศองค์กร(OCL) ภาวะผู้นำ(LS) วัฒนธรรมองค์กร(OCU) โครงสร้างองค์กร(OS)และเทคโนโลยี(TG)

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์องค์ประกอบของประสิทธิภาพและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนในฝัน ผลการศึกษาดังนี้

1. การวิเคราะห์ค่า KMO พบว่า องค์ประกอบของบรรยากาศองค์กร มีค่า 0.938 ภาวะผู้นำ มีค่า 0.953 วัฒนธรรมองค์กร มีค่า 0.921 เทคโนโลยี มีค่า 0.816 โครงสร้างองค์กร มีค่า 0.861 และประสิทธิภาพของโรงเรียนในฝัน มีค่า 0.923 แสดงถึงความเหมาะสมในการวิเคราะห์องค์ประกอบในระดับดีมากทุกองค์ประกอบ

2. การวิเคราะห์ค่า Bartlett's Test พบว่า มีนัยสำคัญทุกองค์ประกอบ แสดงว่าตัวแปรมีความสัมพันธ์กันสามารถนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบได้

3. การวิเคราะห์ค่า Communalities เริ่มต้น คือ 1.00 ทุกองค์ประกอบ แสดงถึงความเหมาะสมขององค์ประกอบตามหลักของการสกัดองค์ประกอบแบบ Principal Component Analysis

4. การวิเคราะห์ค่า Component Matrix พบว่า ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของปัจจัยทุกปัจจัยมีค่าเกิน 0.30 แสดงว่าองค์ประกอบของทุกปัจจัยมีความเหมาะสม

โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่สังเกตได้ทั้งหมด ทุกตัวมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r_{xy}) อยู่ระหว่าง 0.211 – 0.659

ขั้นตอนที่ 3 ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนในฝัน ผลการศึกษาดังนี้

1. การวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (factor loading) ซึ่งทุกองค์ประกอบในแต่ละปัจจัยมีค่ามากกว่า 0.30 แสดงว่าองค์ประกอบมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

2. การวิเคราะห์ค่าไค-สแควร์(χ^2) มีค่าเท่ากับ 935.88 ค่าองศาอิสระ(df) เท่ากับ 529 ค่าความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ 0.052 ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง (GEI) มีค่า 0.950 ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง (AGFI) มีค่า 0.930 และค่าประมาณความคลาดเคลื่อนของรากที่สองกำลังสองเฉลี่ย (RMSEA) มีค่า 0.045 แสดงว่า รูปแบบมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

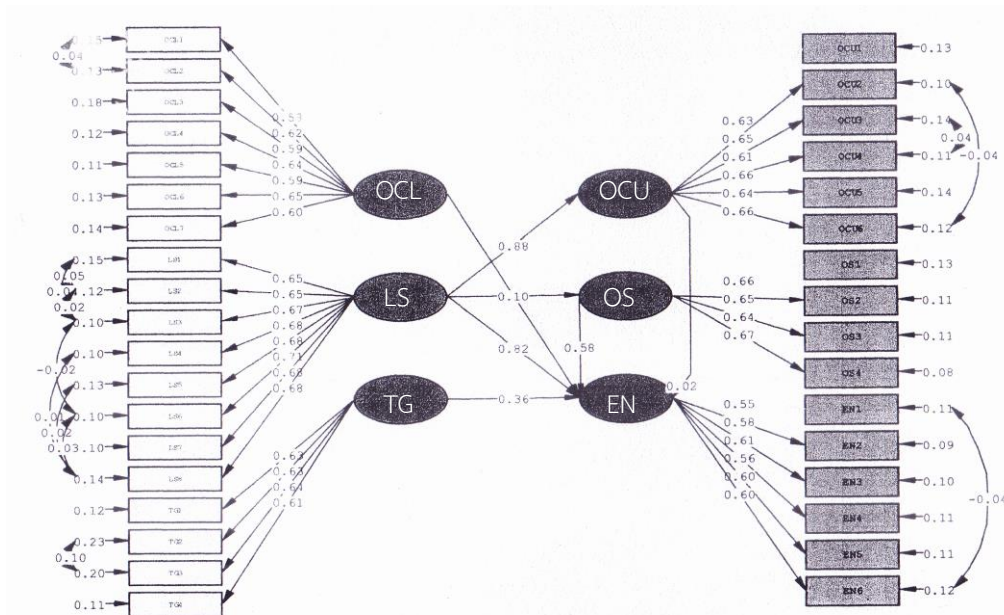
3. ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรง เรียงจากมากไปน้อยได้ดังนี้ โครงสร้างองค์กร (0.58) เทคโนโลยี (0.36) ภาวะผู้นำ (0.22) บรรยากาศองค์กร (0.10) วัฒนธรรมองค์กร (0.02)

4. ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางอ้อม ได้แก่ ภาวะผู้นำ (0.60) โดยส่งผ่านปัจจัยด้านโครงสร้างองค์กรและวัฒนธรรมองค์กร

5. ปัจจัยที่มีอิทธิพลรวม เรียงจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ภาวะผู้นำ(0.82) โครงสร้างองค์กร(0.58) เทคโนโลยี (0.36) บรรยากาศองค์กร (0.10) วัฒนธรรมองค์กร (0.02)

6. ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณยกกำลังสอง (R^2) คิดเป็นร้อยละ 85

จากการศึกษาข้างต้น ผลการศึกษาเป็นไปตามรูปแบบของปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในฝัน ดังภาพที่ 1

Chi-Square = 953.88, df=529, P-value=0.05201, RMSEA=0.045

ภาพที่ 1 แสดงรูปแบบของปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในฝัน

ขั้นตอนที่ 4 ยืนยันรูปแบบของปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในฝัน โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผลการศึกษา คือ ผู้เชี่ยวชาญยืนยันความเป็นไปได้ จากผลที่ได้จากการศึกษา

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้จำแนกการสรุปและอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัย ซึ่งมีประเด็นที่น่าสนใจดังนี้

1. การศึกษาประสิทธิผลและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลในการดำเนินงานของโรงเรียนในฝัน

1.1 ประสิทธิผลของโรงเรียนในฝัน ได้แก่ ประสิทธิภาพด้านแหล่งเรียนรู้ การส่งเสริมสุขอนามัย ครู การบริหารจัดการ การพัฒนาทักษะชีวิต และนักเรียน จากการศึกษาพบว่า โรงเรียนในฝันเป็นโครงการที่มีการประเมินจากคณะกรรมการที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ได้รับการแต่งตั้งจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยโรงเรียนในฝันต้องผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนด ซึ่งเป็นการบรรลุวัตถุประสงค์ ในการกำหนดระดับความสำเร็จจากเกณฑ์การประเมินของโครงการที่ได้กำหนดไว้ นั่นคือประสิทธิผลของโรงเรียนในฝัน ซึ่งสอดคล้องกับ แนวคิดของ กานดา สุขทุม (2556) ได้กล่าวว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษาเป็นการประเมินที่มุ่งเน้นการวัดผลสำเร็จตามเป้าหมายของสถานศึกษา เน้นพฤติกรรมของผู้บริหาร ครูและนักเรียน ทรัพยากร บริหารกาการทำงาน จากการสรุปแนวคิดของธวัช กรุดมณี (2550) ได้ว่า โรงเรียนที่มีประสิทธิภาพประกอบด้วย ความสามารถของครู การบริหารจัดการ การจัดกิจกรรมต่างๆ ในสถานศึกษา และคุณภาพของนักเรียน ส่วน โฮลท์และไฮด์ (Holt & hind, 1994) สามารถสรุปองค์ประกอบที่สอดคล้องกับวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ การบริหารจัดการ สภาพแวดล้อม การจัดกิจกรรมเชิงพฤติกรรม การพัฒนาบุคลากร ความก้าวหน้าของนักเรียน

1.2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลในการดำเนินงานของโรงเรียนในฝัน ได้แก่ บรรยากาศองค์กร ภาวะผู้นำ วัฒนธรรมองค์กร โครงสร้างองค์กรและเทคโนโลยี ซึ่งอาธอสและโคฟฟี (Athos and Coffey, 1968) กล่าวถึงปัจจัยที่สอดคล้องกับงานวิจัยนี้ คือ วัฒนธรรม เทคโนโลยีและการจัดองค์กร ข้อค้นพบของกิบสัน (Gibson, 1991) ปัจจัยที่กล่าวถึงคือภาวะผู้นำ โครงสร้าง เทคโนโลยี และวัฒนธรรม รูล (Ruhl, 1986) พบว่าปัจจัยที่ช่วยพัฒนาโรงเรียนให้ประสบผลสำเร็จ ได้แก่ ภาวะผู้นำของผู้บริหารและบรรยากาศโรงเรียน

2. การวิเคราะห์องค์ประกอบของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในฝัน การศึกษาองค์ประกอบเป็นไปตามองค์ประกอบสมมติฐานที่ได้ ด้านบรรยากาศองค์กรสอดคล้องกับ ดาวิส (Davis, 1981) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของบรรยากาศองค์กรที่ดี ด้านภาวะผู้นำ สอดคล้องกับแนวคิดของธรร สุนทรายุทธ (2551) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของภาวะผู้นำ ด้านวัฒนธรรมองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับเอลเวสสัน (Alvesson, 1989) ได้เสนอลักษณะองค์ประกอบสำคัญของวัฒนธรรมองค์กร ด้านโครงสร้างองค์กร ซึ่งเคสต์ และโรเซนวิจ (Kast and Rosenzweig, 1985) ได้กล่าวสนับสนุนองค์ประกอบของโครงสร้างองค์กร และด้านเทคโนโลยี สอดคล้องกับรอปบิน และ คูลเทอร์ (Robbins and Coulter, 2002) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของเทคโนโลยี ไว้ ส่วนองค์ประกอบของประสิทธิผลของโรงเรียนในฝัน สอดคล้องกับ ดัก (Duke, 1987) ซึ่งได้ศึกษาลักษณะสำคัญของประสิทธิผลของโรงเรียน

3. รูปแบบความสัมพันธ์ของปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในฝัน ซึ่งแต่ละปัจจัยมีความสัมพันธ์กัน สอดคล้องกับ ญานิตา บุญจิตร (2552) พบว่ามีปัจจัยใดที่ส่งผลต่อประสิทธิผลขององค์การ ส่วนแมนน์และลอเรนซ์ (Mann and Lawrence, 1987) พบว่ามีปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียน และเรียดและคณะ (Reid and Others, 1988) ได้สังเคราะห์งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียน

4. การยืนยันรูปแบบความสัมพันธ์ของปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในฝัน ได้รับการยืนยันเป็นไปตามผลการศึกษาที่ได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนิวัตร นาคะเวช (2554) ค้นพบรูปแบบการบริหารจัดการ องค์ประกอบโรงเรียนในฝัน ส่วนดรุณี โกเมนเอก (2553) ค้นพบปัจจัยที่มีอิทธิพลรวม อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิผลขององค์กร

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับงานวิจัย

1. ควรนำรูปแบบของปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในฝัน ไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพและบริบทของโรงเรียน

2. โรงเรียนควรบูรณาการรูปแบบของปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในฝัน กับรูปแบบอื่นๆ อย่างเหมาะสม เพื่อพัฒนาไปสู่ความสำเร็จเป็นโรงเรียนที่มีคุณภาพอย่างยั่งยืน

3. หน่วยงานในระดับนโยบายควรนำรูปแบบปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในฝัน ไปเป็นแนวทางในการพิจารณากำหนดนโยบายในการพัฒนาโรงเรียนในฝันให้สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง เพื่อให้โรงเรียนเกิดคุณภาพตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ต่อไป

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาวิจัยต่อบ้างซึ่งของประสิทธิผลของโรงเรียนในฝันในด้านอื่นๆ เพื่อให้ได้แนวทางในการพัฒนาโรงเรียนอย่างหลากหลายมากยิ่งขึ้น และเป็นทางเลือกในการนำไปใช้ในโรงเรียนต่อไป
2. ศึกษาวิจัยรูปแบบโครงสร้างเชิงสาเหตุหรือปัจจัยอื่นๆ ที่ยังไม่ได้คัดเลือกมาศึกษา ที่ส่งผลต่อความสำเร็จบรรลุวัตถุประสงค์ของโรงเรียนในฝัน ศึกษาอิทธิพลทางตรงและทางอ้อม เพื่อให้ได้รูปแบบอื่นๆ ในการพัฒนาโรงเรียนในฝันเพิ่มขึ้น
3. ศึกษาวิจัยภาพในอนาคตที่คาดหวังของโรงเรียนในฝันทุกด้าน ในการพัฒนาให้เป็นโรงเรียนต้นแบบที่ยั่งยืน เพื่อให้โรงเรียนได้นำไปเป็นแนวคิดในการพัฒนาโรงเรียนให้ยั่งยืนต่อไป
4. ศึกษาวิจัยเฉพาะกรณีอย่างเจาะลึก ในการพัฒนาโรงเรียนในฝันโดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์ที่แท้จริง

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี อย่างสมบูรณ์ จากความกรุณาในการให้คำปรึกษา แนะนำช่วยเหลือ และตรวจสอบแก้ไขงาน จากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ช่อเพชร เบ้าเงิน อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.สุรพล น้อยแสง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ทำให้ผู้วิจัยได้เรียนรู้และได้รับประสบการณ์อย่างมากมาย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย รวมทั้งให้ความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์ และร่วมการสนทนากลุ่ม(Focus Group) ที่ให้คำแนะนำและให้ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ ตลอดจนผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูโรงเรียนในฝันทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดีโดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อนๆ นักศึกษาปริญญาเอกสาขาการบริหารการศึกษา รุ่นที่ 7 ที่คอยช่วยเหลือและร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยความเป็นกัลยาณมิตร รวมถึงบุคลากรสาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์และบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ที่กรุณาแนะนำ หารายละเอียดขั้นตอนการนำเสนองานวิจัย เอื้ออำนวยความสะดวกตลอดระยะเวลาในการศึกษาและดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ ทำให้งานวิจัยนี้สำเร็จลงด้วยความรวดเร็ว

ขอขอบพระคุณ ครอบครัว “มาสุวดี” ที่ให้การอบรมสั่งสอน เลี้ยงดู ให้การสนับสนุนช่วยเหลือ นานัปการอย่างดียิ่งมาโดยตลอด และเพื่อนๆ ทุกคนที่คอยดูแลช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจที่ดีเสมอมา

ขอโน้มระลึกถึงพระคุณบูรพาจารย์ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้อันมีคุณค่า รวมถึงผู้เขียนตำรา เอกสาร บทความ ผลงานวิจัยต่างๆ ที่ผู้วิจัยได้นำมาใช้ในการศึกษาค้นคว้า และอ้างอิงในการวิจัยครั้งนี้ คุณความดีและประโยชน์อันมีพึงได้จากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา ครูบาอาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2556). 1 ทศวรรษโรงเรียนในฝันจารึกไว้ในแผ่นดิน. กรุงเทพมหานคร :

กระทรวงศึกษาธิการ.

กัญญา พราหมณ์พิทักษ์. (2554). จุดเน้นการพัฒนาคุณภาพคุณภาพผู้เรียน เส้นทางสู่ความสำเร็จในการ

ปฏิรูปการศึกษา ในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 – 2556). วารสารวิชาการ, 14(3), 3-13.

- กานดา สุขุม. (2556). รูปแบบความสัมพันธ์เชิงเส้น คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐาน สมศ. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- กิตติ กลืนธรา และ คณะ. (2553). การศึกษาภาพความสำเร็จของการดำเนินงานโครงการ หนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546 ถึง พ.ศ. 2553 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคกลาง. งานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- ญาณิศา บุญจิตร. (2552). การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลองค์กรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความ เป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดร. โทเมเนก. (2553). รูปแบบความสัมพันธ์ของปัจจัยเชิงสาเหตุต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการจัดการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีสเทย.
- ธ. สุนทรยุทธ์. (2551). การบริหารเชิงปฏิรูป : ทฤษฎีวิจัยและปฏิบัติทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: เนติกุลการพิมพ์.
- ธวัช กรุดมณี. (2550). การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพของโรงเรียนที่บริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา ภาควิชา นโยบาย การจัดการและความ เป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิวัตร นาคะเวช. (2554). การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนในฝัน. วิทยานิพนธ์ปริญญาสาสตร ดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษาและผู้นำการเปลี่ยนแปลง มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย.
- พิสมร วัชรวิทย์ และคณะ. (2553). การศึกษาภาพความสำเร็จโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน รุ่น 1- 2 (Lab School Project) ปี พ.ศ. 2546 – 2553 ภาคเหนือ. งานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- ไพศาล ศรีสำราญ และคณะ (2553). การศึกษาภาพความสำเร็จโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน รุ่น 1-2 (Lab School Project) ปี พ.ศ. 2546 – 2553 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. งานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545, 9 มีนาคม 2558.
http://www.ratchakitcha.soc.go.th/RKJ/special/search_result.jsp?SID=3BA131A03020EA23E5A28F057797F088
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). การศึกษาภาพความสำเร็จโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน รุ่น 1-2 (Lab School Project) ปี 2546-2553 ภาคตะวันออก. งานวิจัย สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). การศึกษาภาพความสำเร็จของโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน ภาคใต้. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วย หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- Anthos, A.G., & Coffey, R.E. (1968). Behavior in organization : A multi dimensional view. New Jersey: Prentice-hall.
- Davis, S. (1981). Introduction to total quality: Quality productivity competitiveness. New York: Mcmillan.
- Duke, D. L.(1987). School Leadership and Internation Improvement. New York: Random House.
- Gibson, C. H. (1991). A concept analysis of empowerment. Journal of Advanced Nursing,16(1), 354-361.
- Holt, A., & Hind. T.(1994) The new school governor: realizing the authority in the head and governing body. London: Biddles Ltd., Cuilford and King Lynn.
- Kast, Fremont E. and Rosenzweig, James E. (1985). Organization and Management: A systems and contingency approach. 4th ed. Singapore: McGraw-hill.
- Mann, D. & Lawrence. (1987). *Effective School as a Dropout Prevention Strategies*. Home Wood: Nassp Bulletin.
- Reid, K., Hopkins, D., & Holly, P. (1998). Toward the effective school. Oxford: Basic Blackwell.
- Ruhl, M. L.(1986).The development of survey of school effectiveness. Dissertatin Abstracts International,46(11), 3216-A.